

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gld., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXIII.

V Ljubljani 31. grudna 1880.

List 53.

Nekteri žarki za novo leto.

Solnce sije in greje iz Betlehema, iz jaslje. To solnce ima toliko moč, da tudi naši brezverci, tudi podobolomci v Parizu, tudi framasoni na Laškem, čutijo njegovo gorkoto in hoté ali nehoté z nami obhajajo častitljivi god rojstva Zveličarjevega. Izgovarjajo se morebiti, da to iz prirašene navade; toda navade se zastarajo in zginejo, Božič pa je vedno živ in nov, pravi „Unità“, in ko bi svet stal še sto tisoč lét, bi se Božič obhajal še z ravno tisto Slavo in Glorio.

Rečeno je: „Et pax erit in diebus Ejus“ — Mir bo v Njegovih dnevih. Kako očitno se to spolnuje še zmeraj! Ne le pastirčki, posli, grejo o božičnih praznikih za kak dan „v gostije“, to je, domú v krog svojih ljubih domačih, ampak tudi šolski svét; zapró se vse učilne in v mir se podajo učenci in učitelji; — tudi tisti, ki so z vero na kant prišli, so prisiljeni prerokovanje, ter vero terditi. K počitku gredó poslanci in državniki, še celó brezvercem izmed levičarjev, ki povsod sveto Cerkev tarejo in pobijajo, bi ne bilo všeč, ako bi jim Božič uzeli, tudi oni morajo Detetu v betlehemske jaslje kadila darovati.

Res čudno! Framasoni v Rimu, ki so kričali: „Rim ali pa smert“, — ki so v Rim prišli Jezusovo Cerkev zatréti, ki so se ustili: „Tukaj ostanemo!“ dajejo spričevanje Njemu in Njegovim prerokom, ter kakor se nanašanja od tam: bežijo iz Rima — njih po 30, po 40, včasí po 100 na enkrat, da vozovi pod njimi škripljejo. In kam?... Božični mir obhajati. Viditi je, kakor bi jih nevidna roka tirala ven iz teh svetih zidov in jim neki mogočen glas zapovedal: — Preč od tod! — Et pax erit in diebus Ejus. Montečitorio, od koder se toliko bogoskrunstev razlega po svetu (ondí namreč je laški državni zbor), bode nekoliko mirú imel saj za kake dni.

Solnce sije in greje pa tudi iz Rima. Ne iz Kviralala, v kterega so framasoni z vétrohi prederli in ga vzeli v svojo samosilsko oblast, ampak iz Vatikana, v kterem — če tudi jetnik — gospoduje namestnik betlehemskega Deteta. Po navadi namreč so sv. Oče tudi letos za božične praznike sprejeli vošila kardinalov, in sicer ravno v predbožič. Kakor prava „luč na nebu“ — lumen in coelo — so o tej priliki zopet veliko-dušen govor imeli do kardinalov. Omenili so dvé veliki nevarnosti, kateri zopet za leto 1881 žugate ubogi Italiji, namreč: pograbljenje župnijskega, farnega premoženja, in pa postava v prid razdiranja zakonov. Pobjali so

sv. Oče oba brezbožna predloga, katerih prvi v vedno večí revšino potiska in zadeguje premoženje revežev, drugi pa razdira družbinske zveze, podžiga nečednost in bėga družbinski red. — Pa tudi pri tem bodo brezglavni hudodelniki pokazali le svojo nezmožnost; zakaj skazalo se bode še z večí jasnostjo, da s tem novim samosilstvom premorejo ravno tako malo Cerkev Jezusovo zatreti, kakor s stoterimi drugimi pomočki, ktere so jim navdihnili framasoni, novošegni judje in satan sam. Dosegli bodo tako malo, kakor Mauro Macchi, framasonski véliki kancelar, ki zdaj na smertni postelji v Rimu leži in ga vsi framasoni in trije zdravniki (Moleschott, Maggiorani in Magnani) ne bodo rešili in ne mu mirú pridobili, ako se k Detetu Jezusu ne oberne, da bi se večne nesreče na vse zadnje še otél. Ta človek je bil poprej seminarist in je star 62 lét; kakor pa so odpadki povsod naj slabše blago, tako je tudi z njim. Ni brez izgledov, da taki, ki so se brez poklica nekaj časa po semeniših plazili, pozneje šolsko mladino grozovito kazijo, ali pa drugod pohujšanje delajo. Morebiti se v novem izdajavcu oživi še kateri dobrih nekdanjih občutkov, ki so ga morda gnali v semenišo in se mu zopet obudi zgubljena vera, pa upanje in ljubezen do nebeškega Deteta, ktero je vsak trenutek pripravljeno skesanemu grešniku mir podeliti. V ta namen molimo še mi Slovenci. (Med tem je že umrl.)

Bodeče ternje so še drugi izdajavci Detetu Jezusu namesto cvetic za Božič pripravili na Francoskem. Memogredé zvérsko preganjanje redovnikov bodi opomenjeno neko drugo peklenško početje. Kakor so se nedavno framasoni in judje na Dunaju borili zoper križce po šolah, tako se je godilo te dni v Parizu, samo, da tam vse bolj divjaško! Pariški prefekt je ponoči poslal voz po mestu, da naj iz šol križce poberejo in na voz naložé ter jih tatinsko odpeljejo. To pa je bila taka sramota za mesto in napravilo je tolik šum, da je gosposka zbornica 21. t. m. izrekla očitno grajo zoper vlado zaradi tega, in tako je že zdaj Dete Jezus pokazalo svojo zmago nad ostudnimi bogoskruneži. Večina v senatu je imela v tej reči 85 glasov zoper sebe. In čudno je, kar časnik „Paris-Journal“ piše o teh, ki so glasovali zoper Jezusa križanega. On pravi: „Kaj stavite, da izmed teh 85 senatorjev jih bo več kot 80 na smertni postelji zahtevalo versko pomoč (ss. zakramente), v kateri so rojeni? Ni davno tega, ko nam je poslanec Albert Joly dal tega nov izgled (se dal namreč v bolezni previditi).“ In malo dalje: „In hoc signo vinces.“ (V tem znamenji boš premagal.) Kdo bi si bil prederznil

misлити, da Križani bode zbral naj veči večino, ki se je kdaj napravila v senatu (gospóski zbornici)? S kakošnimi neprevidenimi udarci zamore nas Previdnost osupniti!... Ako se bo nadaljevala krivica in sila keršanskemu čutilu, ne mara huje kot kdaj v deželi... se bode le-to razdraženo čutilo svoj dan strahovito zbudilo iz dremóte, v katero je zatopljeno!"

Neklere besede delavcem.

Revšina v delavskem stanu se toliko bolj množi, kolikor bolj se množi bogastvo v posameznih rokah in kolikor bolj se manjša vera v višjih in bogatejših stanovih. Dandanes so vse brezverske usta sicer polne „humanizma“, pa vse nič ne pomaga, ker so njih glave brez vere in njih serca brez keršanske ljubezni.

Torinski nadškof, kakor naznanjuje „Vigilanza“ v Terstu, je razglasil prelép pastirski list o potrebi katoliških delavskih družb. Dan danes se vse prizadeva za družbe, in zlasti z delavskimi družbami imajo po Evropi veliko opraviti. Toda nesreča je za družbe in za občinstvo, ker veči del le rogovilski brezvérci se stavijo na čelo teh družb, ter delavcem v njih stiskah še bolj glave mešajo, jih v veri in ljubezni do matere Cerkve begajo in jih toraj do čistega v nesrečo pokopijejo. Kolikor bolj so pa delavske družbe strašne, kadar jih ne vodi duh sv. vere, toliko bolj so blagodušne in častitljive, če se take družbe zbirajo v naročji matere Cerkve. Za take družbe so se že l. 1852 pečali veliki papež Pij IX in torinski nadškof je to zadevo na novo zategnili. Naj le nekoliko posnamemo iz nadškofovega pretehtnega pisma.

Pastirnica pripoveduje zgodovino delavskih družb od začetka, od naj prvih časov sv. Cerkve, kar pa bi bilo predolgo za nas; torej začnimo pozneje, v tako imenovanem srednjem veku. To dobo, namreč srednji vék, današnji svet hoče po vsi sili popolnoma očerniti; vendar pa se mora spoznati in potrditi, da bila je doba keršanske vere in čednosti in ob enem doba velikodušnih misli, preblazih občutkov, junaških déel. O tistem času je vsaka umetnost imela svojo posebno družbo, ktera je bila pod varstvom svetnika, ki je bil z dotičnim rokodelstvom v kaki dotiki. Družbina zastava je pred oči stavila podobo tistega svetnika ali svetnice. V čast tega svetnika, svetnice se je postavila cerkev, ali imeli so svoj o tar in vsako leto so z veliko slovesnostjo obhajali svojega patrona ali patrono.

Kaj pa je bil namen teh združevanj?

Najprvo je družba resno in z veliko gorečnostjo mislila na dušo in na večno srečo svojih družnikov, česar pa dan danes marsikteri delavec nečeno več dosti slišati, ker so zapeljani od brezvérskih rogoviležev, kateri velikodušnega in preblago vstvarjenega človeka v eno versto stavijo z neumnimi živalmi! Ob nedeljah in zapovedanih praznikih so se družniki morali zbrati v cerkvi, ondi Boga hvaliti, pri sv. maši biti, Božjo besedo poslušati, se vdeležiti procesij, o svojih časih ss. zakramente prejeti; kdor pa se je odtegoval v pohujšanje drugim, so ga izločili iz družbe. Se vé, dandanašnji mnogim ni dostikrat to moč, ker jih brezverstvo in bogoskrunstvo vprega v hlapčevsko delo, sili ali saj vabi k popotvanju na terge, sejme, na lov, na izlete, na visoke hribe in razne druge kratkočase v praznični dan. Pa ravno to je znamenje propada: nesreče potlej hitro pridejo za petami, greh svojega grešnika strašno začne šibati. Velikrat ni nesrečni umrjé, kakor so živeli... Ne tako pa o času katoliških delavskih združevanj. Kadar je kateri izmed njih zbolel, je bil precej kdo pri-

čujoč, ki ga je obiskoval in opomnil, da naj poskerbi za svoje prihodnje življenje, se dá previditi itd. Med tem pa se je zanj molilo pred altarjem zadevnega svetnika, patrona. In če je umrl, se je dalo z zvonom znamenje, da so tudi tovarši za njega molili, prišli k njegovemu pogrebu; skerbelo se je, da se je za pokoj njegove duše večkrat dar svete maše opravil. — Kako silo napačno in pregrešno, pa neusmiljeno se zdaj velikrat godi, ker bolniku še celó njegovi lastni ljudje, in drugi, skrivajo nevarnost njegove bolezni, mu lažejo, ga goljufujejo in sleparijo, da ne bo hudega, ko ima, bi djal, že dušo med zobmi. Tako mu ti tatovi lahko večno zveličanje ukradejo, in to vse z izgovorom, da se jim smili, da ga ne smejo strašiti itd. Še celó popolno satanske vraže pasejo ti brezumni ljudje, češ, da bo zato umrl, ako bo za smert previden. Da pa umerje ves poln greha, bivši morebiti že veliko lét brez odveze, brez sv. Obhajila, in da bo nespravljen z Bogom stopil pred večnega Sodnika: zato pa se jim nič ne smili! In v tem véasi celó ženske, gospé, matere niso boljši od moških! Ali ne veš žena, da bo v tacihi okolišinah Bog iz tvojih rók tirjal dušo tvojega pogubljenega možá, iz tvojih rók, mati, dušo tvojega sina, — iz tvojih rók, brat, sestra dušo brata ali sestre!...

V drugič pa, ko se je v starodavnih družbah tako skerbelo za dušo, se nič ni zanemarjala skerb za pričujoče življenje. Rokodelci, delavci, tergovci itd. sicer niso skerbili za se in za družino takó, da bi ob nedeljah nesli ves zaslužek tedna v Šiško, proti Savi, v dostikrat spotikljive kazališa, v dostikrat škodljive komedije, ali celó takim, ki nalaš zato lazijo po svetu, da z lažnjivimi historičnimi figurami ljudem lažejo, cerkvene rede obrekujejo, potem pa so čisto na golem, ako pride nesreča, bolezen, smert: vedili so naši predniki zaslužek vse bolje obračati, in niso precej vsega mesta nadlegali, ako je nadloga na vrata poterkala. Imeli so svoje skrinje, kakor n. pr. Hervati še ne davno svoje „ladice“, v ktere so radovoljno po svoji zmožnosti darove dajali: in s tem se je dajala obilna podpora takim, ki niso imeli deta, ali kjer zaslužek ni zadostoval za vso družino; za bolnike so se napravljale bolnišnice, kamor so družniki dohajali streč svojim tovaršem; vdovam, s rotam se je izdatno pomaglo, ter noben družnik ni bil zapušen.

Tako so delali in je bilo za vse prav. Zdaj pa je svet tako prederto prebrisan in moder, da še takrat godernjá, kadar blagi možje ali velikodušne hčere sami sebe darujejo v bager bolnim, ubožnim, ako n. pr. kako poslopje pridobé, kamor zbirajo njih lastne sirote, onemogé, bolne in reveže! In ko so se odpovedali vsi lastni zločnosti, ko le za terpeče človeštvo delajo, terpé, molijo, svoje naj lepši leta in vse življenje le v časni in večni blagor bližnjemu darujejo, morajo pa zato marsikterikrat še zaničevanje terpeti! Ali je kdo doživel še večí slepoto? Tudi taki godernjavsarski nauki izvirajo iz nove šole rogoviležev, ki dobro znajo ljudi nepokojne delati, ne pa jim iz nadloge pomagati.

Tretje prizadevanje svoje dni se je obračalo na napredovanje umetnosti, h kateremu se je družba prištevala. Skušali so se med seboj despeti do naj večí popolnosti, kar se dá. Kdor se zeli prepričati, koliko so dosegli, ali pa o tem, koliko krivice delajo grajači srednjega veka, naj se ozrè na stermenja vredne stolnice v Florenciji, v Benedkah, v Genovi, v Mlana, na Dunaju, na tisuče stolnic in lepotic po vsi Evrepi, ki so stare po štiri, pet, šest in tudi po sedem ali osem stoletij. Preiskuje naj nezmérne množice rezljanj v marmor, sploh v kamen, v les, pa podobe ter štatve v izbuknjenih delih, v bronu, v mezaikih, v slikanem steklu, v tkalinah, v svili, v zlatu in srebru, v usnji, volni itd. Našel

bode reči, kakoršnih sedaj nihče ne zná več izdelati, pa močnih, ki bodo preterpele še stoletja čez marsiktere izdelke, ki danes iz dostikrat švindlerskih tovaren prihajajo. Vidil bode, da vera je navdihala iskreno ljubezen za umetnosti in za mnogotere dela duha in rok, ki so bile res lepoznavske in so občudovanje obudovale.

Naj se toraj že opusti bedasto, od krivoverstva in brezverstva iznajdeno zabavljanje čez srednji vek! Dela tega okajfovanega časa napolnujejo naše bukvarne in naše muzeje, in kar je dan danes pravega napredka v vedah in umetnostih, je sad, ki ga zajemamo iz nezmernega dela in truda teh naših sprednikov.

Nadškof pravi, da od nekdanjih delavskih družb so le še kake sledi ostale in močno želi, naj bi se po njegovi nadškofiji zopet obudile družbe srednjega veka v tisti podobi, kakoršna se naj bolje prileže našemu času, in sicer ne le po mestih, ampak tudi po vaséh, — ne le med moškimi, ampak tudi med ženskami. Ravno tisti nagibi, kakor nekdanj, nas k temu vabijo, ker dušne in telesne potrebe so ravno tiste, kakor v starodavnih časih. Potrebna nam je vera, vérnost in keršanska dobrotnost: brez teh se zgublja in ugasuje pravica in čednost; v državi, po mestih, po srenjah, po družinah zginja podlaga reda, miru in medsebojne edinosti. Potreba nam je vere, ker na tem svetu smo le popotniki proti nebesam, kjer edino je naša domovina, in le samo vera nas pelje po pravi poti in nam odpre vrata nebeške blaženosti.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Vabilo na naročbo. Prečastiti slovenski duhovščini ponudimo s tem novo slovensko bogoslovsko knjigo: „Spovednik in njegova služba, spisal in založil Fr. Kosec.“ Presvitli in milostni gospod škof teržaški in koperski so knjigo poterdili s sledečimi besedami: V natis rokopisa „Spovednik in njegova služba“ radostno dovolimo, in knjigo duhovnikom priporočamo. — Učeni g. župnik Matija Sila, kteremu so presvetli gospod škof rokopis dali v presojo, pa med drugim pravi o rokopisu: „Za duhovnike bo delo vsakako zanimivo in zelo koristno, kajti našli bodo v njem mnogo važnih in potrebnih naukov o zakramentu sv. pokore. Vse hvale vreden je trud pisateljev, ki se je lotil spisovanja tako važne knjige, a to temveč, ker nima v tej stroki prednikov. V svoji knjigi derži se povsem strogo naukov katoliške Cerkve.“ Knjiga obsega to-le: Vvod. O pokori sploh str. 1–6. I. Del. Spovedniku potrebna svojstva. Poterjenje in sodnost 7–23; Lastnosti in čednosti spovednikov 24–32. II. Del. O dolžnostih spovednika in spovedenca gledé zakramenta sv. pokore. Oziroma kesanja 33–38. Oziroma spovedi in opominov 39–59. Oziroma pokore 60–68. Spokorna djanja 69–88. Sv. odveza 89–91. Dolžnosti spovednikov po spovedi 92–94. Posebna pravila oziroma nekterih spovedencev 95–133. Nekaj primerov opominjevanj 135–154. Knjiga bo tiskana s koncem januarja 1881. Imela bo 300 strani vel. osemérke, in bo veljala gg. naročnikom 1 gl. 20 kr. Naroča se: „Franc Kosec, župnik v Truškah, p. Koper (Capo d' Istria).“

Da se preč. gg. naročnikom knjiga ne podraži s pošto, bom tistim gg., ki naročnino pošljejo franko, tudi knjigo poslal franko.

Ker je knjiga po svojem obsegu namenjena le duhovnikom in se zato svetovnih naročnikov ne morem nadjati, še posebno prosim in se nadjam obilne naročbe od strani prečastite duhovščine.

Iz Ljubljane. (Predstavljanje Kristusovega terpljenja v gornjem Amergavu na Bavarskem. [Dalje.] Predpodoba in doveršenje Iškarijotovega izdajanja.) Druga predpodoba je kazala Joaba, Davidovega vojvoda, kteri je Amaza pozdravil z besedami: „Brat, kako se ti godi?“ ga med tem prijel za brado, češ, da ga bo poljubil; ali v tem trenutku je zabodel Amazu meč v stran, da se mu je drob razsul. Pevci so obračali to kot predpodobo Judeževega poljubljenja, s kterim je Jezusa sovražnikom izdal. To popevanje je bilo silno ganljivo in se tako-le glasi:

Bas-recit:

Kar Gabaonska vidila kadaj je peč,
Ponavljja Iškarijot sedaj, sin vsih nesréc:
O skale Gabaonske!

Bas-arija:

Dežele bile ste krasote,
Zakaj ste danes brez lepote?
Vaš kraj, ko da ga krije žalni pajčolan,
Je v černo tugo danes zakopan!
O kaj je to?
O kaj je to!

Petje v daljavi:

Popotnik beži, kdor kolj si:
Zaklét je ta kervavi kraj!
Tu bil zavratno ubit si kdaj —
Oh, Amaza!
Joab te tukaj je goljfal,
Poljubovaje te zaklal!
Zavpíte vsi: Preklican ti!
Preklican ti!

Zbor:

Skalovje obžaluje te,
Kervava perst mašuje se. —
Obmolni Gabaon pa, skale poljske,
In čujte, kar se sliši z gore Oljske.

Bas-arija:

Judež Božjega tam Sina
Je hinavsko že pozdrav'l,
In potuhnjeno izdal!
Sliši stvar!
Za denar
Ga izdal!

Stermi Gabaon — pečina!

Zbor:

Gorjé mu, kdor prijatla goljufá,
Ljubezen hlíni, černo ga izdá,
Ko Judež sladko poljubuje,
Nedolžnosti pogubo snuje:
Uklét, uklét!
V pečino mu doni;
Uklét, uklét!
Od skal nazaj germi!

Po tej predpodobi smo vidili Jezusa stopiti v vert Getzemani. Pri vходу Jezus apostelnom reče: Sedite tukaj, da grem tje, in molim. Le Petra, Jakopa in Janeza je vzel seboj in ž njimi šel bolj v vert. Zdaj je začel žalosten in otožen prihajati, tresti se, ter reče: Moja duša je žalostna do smerti. Ostanite tukaj, čujte in molite z menoj. Nato se za lučaj kamna od njih odmakne, se skloni na obraz in moli, rekoč: „Moj Oče! ako je mogoče, vzemi ta kelih od mene; ali vendar ne kakor jaz hočem, ampak kakor ti.“ Trikrat je tako molil, vedno priserčneje, in roke proti nebu povzdigoval: kar se mu prikaže angelj z nebés in ga je poterdil. Nato se k učencem verne, jih v tretje iz spanja

zbudi ter jim reče: Prebližala se je ura, in Sin človekov bo izdan grešnikom v roke. Vstanite, pojdemo; glejte ta, ki me bo izdal, je blizo. Komaj je Jezus to izrekel, pride že Judež in z njim velika množica s svetili, baklami, z meči in kolmi. Ko je Judež ugledal Jezusa, hitro k njemu stopi in reče: Zdrav bodi, učenik, in ga je poljubil. Jezus pa mu je rekel: Prijatelj, čemu si prišel? Judež s poljubovanjem izdajaš Sinu človekovega! Druhal je nato pristopila in ko se je bila iz strahu zopet opomogla, ga prijala. Stermé smo gledali Petra, ko je z mečem mahnil po hlapcu velikega judovskega duhovna ter mu desno uho odsekal. Ali Jezus se dotakne hlapčevega u-esa in mu ga zaceli. Potlej je Jezus radovoljno roke podal in se dal zvezati. Učenci so zbežali, le Peter in Janez sta šla od daleč za njim.

Iz Notranjskega, 28. grudna. († Č. g. J. Čadež.) Ravno je minulo tri leta, kar je č. g. Janez Čadež, expozit v št. Ivanu poleg Matenje vasí, poročal v „Danici“ l. 1877 str. 407 o smerti ranje župnika Slavinkega č. g. Jan. Globočnika. Zdaj zemlja že tudi krije truplo poročevalca, ki je po dolgi hudi bolezni zaspal v Gospodu 23. t. m. Ulegel se je bil na dan kanonične vizitacije, 9. maja zvečer, in od takrat sam ni mogel več s postelje. Včeraj smo spremili njegovo truplo na Prestransko postajo, od koder je bilo prepeljano v Poljane, da raniki počiva na pokopališu cerkve, v kateri je bil kersčen. Bodi priporočen v spomin sošolcem, prijateljem in znancem! J. S.

Imenik reda sv. Franciška Ser. za leto 1881. Okrajina hervaško-kranjska je pod varstvom Marije Device brez madeža spočete, pod vladanjem sv. Očeta Leona XIII; višji cerkveni zavetnik vsega reda v katoliški Cerkvi je presijajni kardinal Alojzij Bilio, general preč. P. Bernardin a Portu-Romatino, provincijal te okrajine preč. P. Friderik Hönigman, že četrtič izvoljen in bivajoč v goriškem samostanu na Kostanjevici, in je v versti provincijalov 120.; izmed teh so bili nekateri drugič do četrtikrat izvoljeni. Okrajina šteje 12 samostanov v štirih kronovinah (kranjski, primorski, štajerski in kervaški), v katerih biva 95 patrov, 32 lajkov in 23 terciarjev; poleg teh je 7 klerikov študentov in dva klerika novince; vseh redovnikov skupaj je 162. Starosta med patri (P. Mat. Pibernik) ima 78, med lajki (Fr. Tobija Vernik) 79, med terciarji pa (Fr. Šnidaršič) 73 lét.

Iz Amerike. Iz Perham-a, 1. grudna 1880. (Ondotne okolišine, pridelki, zima itd.) Zdavnej Ti nisem več pisal, ker ravno posebnega se ni tukaj zgodilo, in vesoljne novice Ti tako časopis „Wanderer“ prinaša. *) Ker pa v enem mesecu leto pričnemo že novo, in v tem času znabiti tudi to moje pisemce doide (Prišlo je 23. grudna. Vr.); toraj Tebi in vsim rojakom vošim že zdaj veselo in srečno novo leto z vsim dušnim in telesnim blagrom! (Mi vsi pa vošimo ravno tako čez daljno morje Tebi in vsim ondotnim rojakom. Vr.)

Kar zadeva ravno to skoraj pretečeno leto, smo tukaj v severni Ameriki in v sesernem delu Minesote — hvala Bogu! — še precej srečni bili. Leto je sploh bilo dobro za kmete in delavce. Železnice so skoz deželo večidel dodelane; proti zahodu v sosednji deželi zveznih držav, v Dakoti, se pa sedaj dodelujejo; v treh letih, pravijo časniki, se ima dodelati naša gorenja železnica do Mirnega morja (Pacifique Ocean), to je, do Kalifornije ali Oregona. Med Minesoto in Kalifornijo je še strašno veliko sveta za naseljevanje, koder so

nekdaj samo Indijani sem ter tje stanovali in od lova in ribštva živeli. Zdaj pa kakor železnice napredvajo, se tudi beluni naseljujejo, in obdelujejo obširne zemljiša, ki so dozdaj ležale puste.

Kdor denarja ima, si lahko nakupi veliko zemlje, in taki bogatini z mašinami delajo, to je, imajo drevesa, ki naenkrat režejo po tri ali štiri brazde; z občno mašino spomladi žito sejejo in ga kosé s kosno mašino, „Reaper“ imenovano, ali žanjejo; mašine same žito v snopke povežejo, in potem ga z mašino mlatijo; dobre mašine po 400 mernikov žita na dan namlatijo. Toraj se ni čuditi, da taki bogatini po več tisuč mernikov žita na leto pridelajo, kar bi se našim kmetom na Kranjskem zdelo nemogoče; pa je vendar resnica. Postavim, tukaj v Morison-kantonu je Mr. (Mister) Bukman, Anglež, ravno namlatil 20.000 mernikov pšenice. On stanuje v Rič-Preriji, kjer so stanovali gospod Pirc, preden so se bili povernili na Kranjsko. V Dakoti je bogatin Dal Rymple, ki ima poleti po 70 piapcev in po 70 mašin, in včasí še več; toraj ni čuda, da pridelajo več kot 100.000 mernikov pšenice, kedar je dobra letina. Pa taki bogatini so le redki. Tudi tukaj se pregovor natanko spolnuje: „Denar denar dela.“ Večina naših kmetov tukaj pridelajo po 500 do 1000 mernikov; od tega nekoliko poprodá, da davke opravi in družino preskerbi, in nekoliko za dom ohrani. Ljudje tukaj večidel pridejo ubožni, toraj se marsikteremu s prvega nekoliko terdo godi, da si pohištvo napravi in domačijo vpravna, vendar si vsakteri, ako je delaven in varčen, lahko s časom lepo domačijo napravi.

V Bell-Preriji smo letos dodelali novo cerkev, ktero smo bili že pred dvema letoma pričeli; 80 čevljev je dolga in 44 čevljev široka. Prečastiti škof iz Št. Klavdija, gospod Rupert Sajdenbuš, so jo posvetili 10. okt. t. l. Ljudje iz vsih okolic so bili prišli k posvečevanju; tudi drugoverci so bili radovedni viditi posvečevanje katoliške nove cerkve. In ker so v Bell-Preriji sami Kanada Francozi, so preč. g. škof oskerbeli zdaj francoskega duhovna; jest pa sem zdaj na Perhamu, v okraju Ottertail-Co. Tukaj imam opravljati večidel Nemcev, Ircev in Poljakov, pa nekoliko pol Indijanov. Gospod Tomazin opravlja misijon ob rudečem jezeru (Red-lake) med Indijani in pol Indijani; na Beli zemlji (White-Earth) so čč. oo. Benediktini misijon prevzeli med Indijani.

Zima se je pričela tukaj huji, kot je navadno. Na svete Katarine dan smo imeli 21 stopinj mraza pod 0 (po Fahrenheitu) in imeli smo še več takih dni. Snega imamo ravno dovolj za saní. In ako ravno tukaj v Minesoti imamo zimo večí del hudo in merzlo, je vreme vendar večí del jasno in zdravo.

Jožef Fr. Buh, misijonar.

Katoličanstvo in narodnost.

V laškem senatu je 18. grudna t. l. senator Mamiani grozno tarnal in se pritoževal, da italijanščina propada po italijanskih naselbah... To pa je prav bedasto pritoževanje iz ust lažljivih liberalcev, ki bi lahko vedili, da le z razcvetom katoličanstva se italijanščina po naselbah ohrani in razširja; kakor pa se Cerkev zatira, se tare s tem ob enem tudi laščina. Berž ko so laški framasoni domá cerkev jeli zatirati, se je čutilo tudi v misijonih v Egiptu, v Palestini in drugod v Aziji, kolikor sem sam opazoval, da italijanščina propada in da francoščina večí vpliv dobiva (zlasti po oo. lazaristih iz Francije), ker takrat je na Francoskem bilo še katoličanstvo spoštovano in misijoni vradno podpirani. Kakor pa je na tujem, tako je domá. Povsod se „domo-

*) Prav hvaležen zanj; upam, da „Danica“ tudi priha. Vred.

ljubni pa prostomišljaški liberalci“ sami sebe po glavi bijejo, ako duhovstvo in vero zatirajo. S čim n. pr. se ohrani po Ameriki češki, poljski, nemški, laški, francoski jezik? Ali ne po duhovnih iz lastnega naroda, ki mladino učijo in odrašenim pridigajo v lastnem jeziku. Celó še mali šopki Slovencev v Ameriki imajo vsaj nekterikrat službo Božjo v domačem jeziku. Pristudite takim vero in duhovne in vidili bode, kako hitro bo vse potujčeno. Nasprotniki tega ali unega naroda dobro vedó, kdo je napoti njihovim potujčevavnim namenom, zato duhovne tarejo, išejo jim ugrabiti posestva (češ, bomo v denaru plačevali?), spodkopati vpliv do ljudstva, vzeti, stisniti plače, ali pa sploh jih tako v pesti dobiti, kakor se jim rado posreči pri družih stanovih. O tem bi se dalo veliko pisati, kar pa vsak sam lahko previdi, ako ni slép ali pa strasten.

Razgled po svetu.

Zagrebski potres in „kulturni“ krošnjači. Navada skoraj se je vtepla, da brezpremišljeni ljudje povabijo kacega tujega učenjaškega ali politiškega premetavca v kako slovansko mesto, da ljudém možgane meša. Zagrebčani so 17. t. m. s tim skupili, česar so iskali. Povabili so bili nekacega Rudolfa Falb-a in prišel je, kakor se je govorilo in pisalo, da ljudi vmiri. Miril pa jih je, kakor piše „Zagreb. List“, po kopitu tistih ljudi, kateri vpijejo: „Mir, mir“, katerim pa se odgovarja: „Za grešnike ni miru“. Človek pa (ki ga omenjeni list imenuje odpadnika, „apostata a religione, a kako se čini takodjer a fide“) je s svojimi „theorijami“ kvasil nasproti neoveržljivemu keršansko-katoliškemu nauku naše sv. vere ter zoper vsevladajočo previdnost Božjega očesa, ki je nepremakljivo vperto na vse stvari in brez ktere tudi las človeku ne pade z glave. Svojo goropadno nevednost ali pa nesramnost je Falb s tim pokazal, da je vse poštene katoličane z duhovstvom vred razžalil ali prav za prav psoval, ko je čestital Zagrebu, češ, da ima izobraženo duhovstvo, ki pri tej priliki ni opominjalo naroda, da take šibe prihajajo iz roke Božje... Še daljne bogoskrunske psovke nočemo zapisati. Tako ne govoré omikani ljudje, ampak gerdi kvasači. Da Zagreb ni brez judov in brezvercev, je pokazal hrupni plosk o tej priložnosti. Kako osramoteno pa je bilo mesto s takim bogoskrunstvom, kažejo tudi skor vsi ondodni časniki, ki si niso upali one psovke po besedi povedati, temuč so jo omečili. „Kat. List“ pristavlja, da zagrebsko in sploh hervaško duhovstvo nikdar ne bo svoje dolžnosti tako pozabilo, da bi tudi le od daleč tajilo previdnost Božjo. — in ni res, da bi duhovstvo ne bilo ljudi zavračalo na šibo Božjo. To je storil oni list, to so storili pridigarji, gotovo tudi spovedniki, to je pokazal celi Zagreb pri očitni službi Božji na Jelačićevem tergu. Da pa nekih zagrebskih prebivavcev še danes ne misli ne na Boga in ne na pokoro, zato duhovni ne morejo kaj; mislili pa morebiti še bodo. List toraj sklepa: „Bog ne plačuje vsako soboto, to je stara resnica. Zapomnite si jo ploskači!“

Rimsko. (Enciklika 3. grudna 1880.) V enciklici 3. grudna t. l. so sv. Oče precej v začetku povdarili veliko resnico in pretehtno nalogo: da rast novih prebivavcev v Sionu na zemlji se ne godí po djanji le samo ene verste ljudi ali vradov, ter da prva naloga pripada tistim, ki besedo Božjo oznanujejo (Rim. 10, 14. 17). Kako nezmérno veliko imajo te besede v sebi, kako oserčevavne so za pridigarje, kako budivne za čverste mladenče, da si duhovski stan izvolijo! — Enciklika po zgledu sv. pisma hvali dalje tiste, ki pomagajo raz-

širjati besedo Božjo, s svojim premoženjem, z molitvijo, kar je vsakemu mogoče.

Z velikim navdušenjem govoré sv. Oče o družbah za razširjanje sv. vere, ktere so že prešnji papeži tako močno hvalili, kakor Pij VII, Leon XII, Pij VIII, Gregorij XVI in še zlasti Pij IX, ki so takim družbam predpravice razširili in jih z novimi duhovnimi dobrotami obdarovali.

Posebej hvali enciklika družbo sv. Detinstva, ktera pobira ali odkupuje od poganov zaverzene otroke, jih keršuje in odgoja, — in pa družbo za šole na Jutrovem, ktera odstranjuje od mladine nevarnosti goljuflije véde; ker velikrat iz neprevidne vedohlepčnosti mladina bere to, kar je strup, in je za vero ogoljufana.

Kaj bistroumno graja enciklika tiste, kateri take družbe zatirajo; — to so ljudje, ki dušo v to rabijo, da si poželjivosti izmišlujejo, teló pa, da jih vživajo. „Bojo mar taki ljudje k Bogu molili, da bi v smertni senci sedeče s svojo milostjo pripeljal na luč sv. evangelija?“ Dalje se število delavcev dan na dan manjša v vinogradu Gospodovem, ker cerkveni redovi se po sovražljivih postavah razrešujejo; klerike od altarjev tergajo in k vojaštvu silijo; posestva duhovske pa grabijo in prodajajo. Velikrat se goljufni ljudje in sejavci zmote preoblačijo v aposteljne Kristusove, ter potem taki, ki žeja po čisti luči resnice, dostikrat nimajo človeka, kateri bi jih v čistem nauku podučil in privabil v naročje sv. Cerkve. „Res, mali prosijo kruha, in ni ga, ki bi jim ga lomil; žetve so zrele in to mnoge, delavcev pa je malo, in bode jih morebiti še manj v prihodnje.“ Vsled vsega tega sv. Oče vernike budé, da naj z molitvijo in darovi podpirajo misijone. Ravno tako opominjajo svoje sobrate škofe, da naj tudi oserčujejo duhovne, ktere sv. Duh v misijone kliče. Za varhe, pastore, naj si taki izvolijo devško Božjo Mater, sv. Jožefa, ktere ga so si mnogi misijoni varha izvolili, ss. apostolska poglavarja itd.

Božična judom na Nemškem. „Danica“ je že une dni pojasnila, kako je prišla šiba nad jude, ki so v edinosti z liberalci tako hudo grešili zoper katoličane in Cerkev Kristusovo. Kdor vere nima, jo mora v sebi zbuditi, ako opazuje te čudovite dogodbe Božje previdnosti. V podobnem pomenu piše tudi „Unità“ v Torinu, namreč: „Rogovilstvo zoper papeža se je pričelo s prizadjanjem hebrejev... in v nekem pomenu se more to imenovati drugo bogomorstvo. Zdaj hebreji kazni plačujejo, in pa tam, kjer se je naj manj pričakovalo, to je, v Berlinu. Zoperjudovsko skazovanje se kratko in malo ne manjša, temuč se množi vedno bolj divje. Te dni so v Berlinu v prostoru „Reichshalle“ očitni shod imeli sovražniki judov s tem namenom, da so protestovali zoper tiste liberalce, kateri branijo jude. Hebreji, kateri so prišli v zbor, so bili ondi terpinčeni ne le z besedami, ampak tudi v djanji; bili so iztirani z butanjem, s cebanjem, s palicami. Eden govornikov, šolski učenik, jih je obsipal z očitanjem... Mi nikakor nismo za to preganjanje, ne moremo pa si kaj, da bi ne vidili v tem šibe hebrejev za njih starodavne in sedanje počenjanja. Oni so tisti, ki Deteta Jezusa niso hotli sprejeti, ko je bilo rojeno: „in propria venit et sui eum non neceperunt“. (Prišel je v svojo lastino, in njegovi ga niso sprejeli.) In zdaj revni hebreji od toliko stoletij ne morejo imeti „lastne hiše“ (domovine), morajo živeti v tuji hiši, ne da bi jenjali biti hebreji, in dela se z njimi velikrat tako, kakor dan danes delajo z njimi protestantje na Nemškem.

Amerikanske novice. V št. Pavelski škofiji so drugo nedeljo v Adventu po cerkvah zbirali za škofijsko semeniše. Milgsp. škof Tomaž L. Grace je opominjal du-

hovne, naj si prizadevajo, da bodo zbirke izdatne, ker škofija ima pomanjkanje duhovnov, da si jih morejo oskerbeti. V Ameriki namreč je še vse bolj divjaško v tem oziru, duhovni in semeniša nimajo ustanovljene plače, temuž škofje jih morajo oskerbovati iz tega, kar se pri vernikih nabere. „Wanderer“ od 27. listop. je prinesel tudi že precejšen zapisnik letošnjih nabirk, ki znašajo od kacic 3 blizo do 80 dolarjev po posameznih cerkvah; le stolnica št. Pavelska je dala 124 dolarjev; g. Trobecevo mesto Vabaša 20 dol., ves okraj pa blizo 70 dol. itd.

Iz „mlade Amerike“ naznanjajo, da branje tolovajskih romanov je dva za ušesi še mokra poba zapejlalo, da sta postala cestna roparja in vlomna tatova. Blizo texanskega mesta Dallas-a sta — oborožena — vsacega oropala, kogar sta naletela, potem pa še na deželi 20 kmetov (farmer-jev), vsacega za 10 do 20 dolarjev... In kaj je bil nagli konec? Rekli smo nedavno, da vsak tat, ropar itd. je norec, ker kakor senca za človekom, tako gre šiba za hudodelnikom. Šerif (vradnik za varnost) je hitro zbral oropane, ki so se oborožili in potepuha preganjali, zasačili. Šerif zahteva, naj se udasta, ker sta pa bežala, so za njima strelili, s čimur je bil eden ubit, drugi pa ranjen. — K temu pomagajo bedaste „Rittergeschichten“.

Zima v Ameriki ni tako prijazna, kakor pri nas. Na Erie- in Ovego-kanalu pri Sirakuzi je bil že 22. nov. tolik mraz, da je 700 čolnov v ledu obtičalo, in so jim skušali s posebnimi plugi za led pot presekati. Če se jim to ni poneslo, imajo božičevanje med lednimi palačami.

Iz Petrograda v Rusiji piše ameriški konzul svojim rojakom, da je na Ruskem bila slaba žetev, in bodo potrebovali celó v Potrogradu ameriške pšenice, pa tudi družih žit.

Oziroma na ječe tudi v Ameriki tožijo, da ječe so šole za hudodelstva. Poslednje poročila o ječah v novojorški državi so družbi „Prison Association“ dale priliko k ti-le terditvi: „Okrajne ječe v tej državi niso nič družega, kakor ljudske šole za hudodelstva in pregrehe.“ Za vterjenje tega izreka je pristavljeno veliko izgledov.

K naselstvu. Francoz Lalonde obravnava s poglavarjem v Kanadi za nakup 150.000 oral zemlje, kamor se bodo naselile velike množice Francozov iz Elzasa in Lorene (Lotringe).

Tudi „Wanderer“ veliko piše o laških roparjih, ktere loči v roparje višega in nižjega plemena, in pri-poveduje zlasti strašne reči o brigantih v Siciliji.

Davica, vratna bolezen, gospoduje tudi v Ameriki. V Sigel-u, Brown-skem okrožji, je družina nekega Jož. Holm a v 8—10 dneh zgubila 6 otrok po tej bolezni; poslednjikrat so bili trije ob enem pokopani.

V št. Pavlu v stolni cerkvi so v začetku listopada ondodni Poljaki imeli ljudski misijon. Misijonarja sta bila č. gg. Damaz Soha in Lor. Zavadski. — V Heron-Lake-u v Minesoti je mesca oktobra grozen vihar katoličanom poderl njih komaj dozidano novo cerkev. Sneg je že v začetku novembra bil 8—10 čevljev visoko zapadel.

Tudi v Ameriki obešajo hudodelnike. Poglar v Pensilvaniji je določil, da 6. pros. 1881 bo pet oseb obešenih, najbolj zarad sprogomorstva.

Boj s klopotačami. V hribih na Long Islandu pri novem Jorku je kmet Jakop Terwilliger imel strašen boj s klopotačami (Klapperschlangen). Hotel je z jablane jabelka tresti in v ta namen je stopil na porobek, ki je v travi ležal; porobek pa se zasučel in mož pade v klopotače gnjezdo, ki je bilo pod porobkom. Osem velikih kač mu nasproti pika in pika; on pa jih začne mahati

in vse pobije. Toda ena ga je bila v roko pičila; berž teče domú, popije pol galone žgane pijače, in to ga je ozdravilo.

Bratovske zadeve.

Koledar za prihodnji teden:

1. pros. Novo leto ali obrezovanje N. G. J. Kristusa. 2. S. Makarij. 3. S. Genovefa. 4. S. Tit. 5. S. Fulgencij. 6. Ss. trije Kralji. 7. S. Valentin. 8. S. Se-verin.

Zahvale:

Št. 1. Po treh 9dnevnica me je Marija uslišala v prav važnih zadevah. Bodi stotavžentkrat zahvaljena! Kadar jo prosim, vselej me usliši grešnika nevrednega. Bodi s tim spolnjena moja dolžnost. H. B.

Št. 2. Celo leto so me oči bolele in vsi so rekli, da mi ne bojo več zdrave; po opravljeni devetdnevnici pa so se mi kmali zopet ozdravile. Češena Marija! M. Št.

Št. 3. Vse stvari prepevajo in dajejo čast in hvalo Bogu. Med vsemi stvarmi naj bolj dolžan jo je dajati človek, naj imenitniši stvar Božja. Posebno čast in hvalo dolžan sem tudi jaz čez vse Bogú, potlej pa Mariji Devici, Gospej presv. Sercá, in to za pomoč v hudi bo-lezni, ki mi je po zdravnikovih besedah žugala vzeti življenje. Oberrnil sem se prav zaupljivo k Devici Ma-riji, opravljal devetdnevnice na čast Jezusovemu presv. Sercu, Mariji, kakor tudi Piju IX; in reči smem, spo-znal sem očitno pomoč. Tudi Mariji očitno hvalo na-znanjam za ljubeznjivo njeno pomoč pri družih Njej priporočenih bolnikih!

V Černičah na Goriškem, ob koncu leta 1880.

Karol Čigon, kaplan.

V molitev priporočeni:

Mož, že več lét bolehen, se serčno priporoča v mo-litev za zdravje, ako je Bogu na čast, njegovi duši pa v zveličanje. Uslišanje in zahv. se nazn. — Neki pre-klínjevalec, in tudi več družih grešnikov je prav živo priporočenih v bratovsko molitev. — Neka važna zadeva. — Na očeh slabotna, prav posebno priporočena.

Zlate zerna za vsak dan mesca. *)

Pervi dan prosinca. Perva stopinja njega, kdor želi za Jezusom hoditi, bodi: sam sebe zatajati — v čutilih, nagnjenji, volji, lastni sodbi...

2. dan. Verskih reči ne smeš ne z radovednim in ne z zbadljivim duhom premišljevat; dosti je, da jih Cerkev velevala verovati, in nikoli ne bomo z njimi go-ljufani.

3. dan. Bog hoče, da naj dobro nikoli zato ne delamo, da bi oči družih na-se obračali; velikoveč naj bo Božja čast nagib vsih naših djanj.

4. dan. Prav močno zdravilo zoper vse hudo, po-moček za očiševanje od vsih pomanjkljivost, za prema-ganje skušnjav, je to, da svojo voljo Božji volji čisto podveržemo.

5. dan. Duh Božji je življenje naše duše; prosimo ga, da nam svojega duha dá.

6. dan. Ne bodimo zato malosercni, ako nismo zmožni vsih grehov in vsih pohujšanj odverniti; ceniti

*) Posnete so te pravila življenja, naj bolj iz življenja svetih, zlasti sv. Vincencija Pavljana.

moramo za veliko reč, ako moremo saj nekoliko to veliko hudo ustavljati, z gnado Božjo le eno samo dušo pogubljenja obvarovati.

7. dan. Nikoli ne smemo huđega govoriti zoper tiste, ki so zoper nas; velikoveč, da prizanašamo poštenju bližnjega, raji zaničevanje in škodo na-se sprejmemo.

8. dan. Le tisti, ki so globoko ponižni in odkritoserčno zaničujejo sami sebe, so pripravi delati velike dela Božje.

9. dan. Posvetna in mesena modrost se pečá le s časnimi in dostikrat grešnimi rečmi, in rabi le človeške, toraj prav nezanesljive pomočke.

Listek za raznoterosti.

Take božičnice pa še ne!

Nekdo je dobil zeleno božično drevesce v dar; na njem je bilo polno tičkov, in vsak tiček je po svoje Detetu Jezusčku slavo prepeval. Zdaj pa poslušajte njih pesmice:

Škerjanec:

Bratje tički, vsak po svoje
Jezusčku naj slavo poje;
Kteri peti vas ne zná,
Naj drugači slavo dá.

Slavec:

Moja pesem iz srcá,
Jezusček, naj Ti veljá
Danes za veseli god.
Ker si ptičkov tud' Gospod.

Kanalček:

Prav daleč od tukaj
Je mi dom moj;
A vendar kjer bivam,
Sem pevec jaz Tvoj.

Lišček:

Naj ljubše so meni
Domače vasi:
Domača Te moja
Naj pesem časti!

Kalinček:

S pesmico svojo
Tebe častim,
Detice božje!
Dokler živim.

Kraljiček:

Kraljiček sem réven,
Ne reci mi „kralj“,
Kraljestvo brez vojske
Je moje sred skal:
Verhovno spoznavam
Vso Tvojo oblast,
O Jezusček mili!
In pojem Ti čast.

Šinkovec:

Jaz sem revež, vsakdo vé;
Vendar s petjem dobro gre:
Jezus, tvoj je rajski kras,
Slušaj moje pesmi glas!

Kolibrič:

Naj manjši smo ptički,
Nam peti ni dar;
Po svoje slavimo
Te stvarstva Vladar!

Tašica:

Tašica pravi Sloven'c mi priprost,
Kranjskih sem dolov priljubljeni gost,
Pesmica moja doni
Tebi kot dansi vse dni.

Senica:

Od tujih možganov
Naj rajši živim,
Za modrega tiča
Nič kaj ne slovím;
Al pesmice svoje
Poklanjam Ti glas,
O Jezusček, Tebi
Doné naj ves čas!

Penica:

Med slavci prepevam,
Ves dan žvergolím;
Dan's Kralju vsih kraljev
Na slavo drobim.

Konopljišica:

Vsi gozdni bivalci
Naj Tebe slavé —
Od zore do mraka,
Od mraka do dné.

Škorec:

Rad v družbo veselo
Jaz bratov hitim;
Da Tebe, moj Stvarnik
Spodobno častim!

Kos:

Sred pevcev sem rojen,
Za petje živim;
Dans, Jezusček, Tebi
Jo peti že im.

Papiga:

Rodbina naša vsa
Poklone dela Ti;
Če tudi poje ne,
Pa vendar Te časti.

Pav:

Po svoje vredno sláviti
Želim Te tudi jaz,
Šetáje s perjem pisanim
Razvijam Tebi kras.

Božičnice, v dekliški sirotišnici, v uršulinskem samostanu na št. Janžev dan in v Alojzijevišu 28. t. m. so bile prav priserčne, napravile so veliko veselja mladini in odraslim.

Božični oratorij v podoro deške sirotišnice, od F. Müllerja, bode v nedeljo, 2. pros. 1881 ob 5 popoldne v knezo-škofijskem Alojzijevišu pod vodstvom č. o. Angelika Hribarja in s sodelovanjem orglarskih učencev. Bil je ta oratorij že v mnogih mestih sprejeman z veliko radostjo. To pa so žive podobe: Ave Maria, pastirji pri jaslicah itd. Prihodki so namenjeni za potrebe

nove deške sirotnice. Vstop za sedež 50 kr., brez sedeža 30 kr. Če kdo več dá, toliko boljše.

Vstopni listki se bodo prodajali 1. pros. od 10–12 in na dan predstave ob 4 v Alojzijevišči.

V Ljubljani, 29. grudna 1880.

Predstojništvo Vincencijeve družbe.

Poterdilo in zahvala. S hvaležnim srcem poterjujem, da so mi naslednji dobrotniki izročili te-le darove za revne pogorelce v Matenji vasi: Slavno vredništvo „Zgod. Danice“ zbirko 27 gl. 23 kr.; v. č. g. kan. P. U. v Ljubljani 15 gl.; v. č. g. kan. Andrej Alijančič v Celovcu 10 gld.; gospa Frančiška Šupevec v Ljubljani 20 gl.; g. Fr. D. v Slavini 5 gl.; č. g. Fr. Klemenec, župnik na Uncu, 10 gl.; č. g. Fr. Rus, duhovni pastir v Begunjah, 2 gl.; č. g. Anton Fettich-Frankheim, župnik v Vremah, 10 gld.; č. g. Janez Ažman, župnik na Dovjem, 6 gl.; č. g. Fr. Vohinec, župnik v Križah, 3 gl.; č. g. Jurij Kraševic, župnik v Šmartnem, 10 gl. Skupaj: 118 gl. 23 kr. Bog poverni obilno dobrotnikom z nebeškimi darovi!

V Slavini, 28. grudna 1880.

Jan. Sajovic, župnik.

Umerl je v tukajšnjem frančiškanskem samostanu v sredo o 1/2 2 po noči č. br. Rihard Kušnik, 70 lét star. Pogreb bode danes popoldne o 1/2 3. Naj v miru počiva.

V Celovcu je 29. t. m. zjutraj umerl mil. gsp. škof Wiery. R. I. P. Kakor se sliši, bo pokop 31. t. m.

V Rim so odmenili laški katoličani napraviti veliko romanje za praznik ss. 3 Kraljev. „Unità“ jih spodbuja, da naj obilno gredo na grob ss. Petra in Pavla, k grobu vélikega Pija IX, pred naj višega pastirja sv. Cerkve.

Poslednje novice. Levičarski brezvérci so se lotili kmetov na gornjem Avstrijskem, jih išejo v shode zbirati in hujskati zoper vladu, češ, da tu se ravna za kmetovske koristi. Te koristi so pa le judovsko-framasonske koristi: zato vlada take shode po pravici prepušča. — Deržavni zbor obéh zbornic je odložen, in prične se zopet 17. pros. 1881. S tem je deržavi prihranjenih 49 000 gl. Koliki stroški so sklenjeni z deržavnim zborom, kaže to, da sami stroški za pot na počitnice, ki se bodo poslancem povernili, znašajo 36.000 gl. — Po Nemškem in Avstrijskem se zdaj razlega glas: „Ne naročujte se na judovske časopise!“ To smo

katoličani vedno klicali, in kako res nespametno je na judovske liste naročati se, kažejo ti časniki naj bolj živo sami, ker tudi letos, ko že tako vrè zoper jude, niso nehali nam kristjanom božičnega prečastitljivega praznika zasramovati. — V Vatikanu so v predbožični dan sv. Oče maševali in papeževe pohišne vradnike in služabnike obhajali. — Oziroma na božične praznike so sv. Oče 15.000 lir podarili za ubožne rimskega mesta.

Dužovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Umerla sta č. gg.: J. Zaverl, beneficijant v Višnji gori, in J. Čadež, duhovni pastir v Matenji vasi. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Č. g. Val. Lah 2 gl.

Za Zagreb: „Gostač“ 3 gl.

Za sv. Očeta: M. Kogovšek 1 gold. s prošnjo sv. blagoslova.

Za sirotišnico v Banjaluki: Č. g. B. Bartol 5 gl.

Za bugarški katol. misijon v Adrijanopolu: Iz Cirknice 5 gl. — M. Kogovšek 50 kr. — Č. g. župnik iz Slavine 3 gl. (za tab.). — Č. g. V. Lahu oddali za ciborije in tabernakeljne č. gg.: Fr. Vohinec, župnik v Križah, 3 gl.; M. Tavčar, župnik v Žuzemberku, 13 gl.; M. Skubic, dekan v Ribnici, 5 gl.; M. Preželj, župnik v Mavčičah, 2 gl.; Al. Puc, kaplan v Stari Loki, 5 gl., pa 1 gl. 70 kr.; Lov. Rožman v Žabnici 5 gl.; J. Razboršek, župnik na Berdu, 5 gld.; po č. g. Ogrinu, kaplanu v Boštanji, 3 gl.

Za afrikanski misijon: Iz Medna 1 gold. — Kat. Pogačar 1 gl. — M. Hače 1 gl.

Za misijone oo. Trapistov med Kafri: Č. g. B. Bartol 10 gl. — Neim. duhoven iz Loke 5 gl. — Po pn. g. kan. P. Urhu 2 gl.

Za sv. Detinstvo: Po č. g. J. Dolencu 1 gld.

Za stradajoče na Jutrovem: M. Kogovšek 50 kr.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. A. P. na Zal. L.: Vse opravljeno in oddano.

Prav prijazno vabimo in prosimo:

Naj preblagi prijatli „Zgodnje Danice“ nemudoma poslati blagovolijo naročnino za leto 1881 z napisom:

Naj prejme opravišništvo „Zgodnje Danice“

v Ljubljani

(pri Blaznikovih naslednikih).

Prizadevali si bomo z dobrimi in poštenimi spisi narodu koristiti in vstrezati. Že imamo nekaj prav koristnih in mičnih spisov v zalogi. Naš list pride ob novem letu z novimi napisnimi čerkami na čelu. — Bog daj vsim prav blago, srečno, veselo novo leto!

„Zgodnja Danica“ stane:

za celo leto po pošti 4 gold. 60 kr., — v tiskarni prejmana 4 gold.,
za pol leta po pošti 2 gold. 40 kr., — v tiskarni prejmana 2 gold.,
za četert leta po pošti 1 gold. 30 kr., — v tiskarni prejmana 1 gold.

Vredništvo in založništvo.

Odgovorni vrednik: Luka Jeran. — Tiskarji in založniki: Jožef Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.

